

לְבַתָּר לְשׂוֹאֵה גְרָמִיָּה עָנִי, בְּזִמְנָא דְעָאֵל וְדַפִּיק
 דְּשִׁין דְּרוּמֵי מְרוּמִים, כַּד אָמַר אָמֶת וַיִּצִיב,
 גְּאוּלָּה לְתַפְלָה. לְמַהוּי בְּצִלוֹתָא דְעַמִּידָה, תְּבִיר
 לְבָא, עֲנִיא וּמִסְכְּנָא. וּלְשׂוֹאֵה רְעוּתִיה, לְאַתְּכַלְלָא גּוֹ
 מִסְכְּנֵי, בְּתַבִּירוֹ דְלְבָא, בְּמֵאִיכוֹ דְנִפְשָׁא.

לְבַתָּר לְשׂוֹאֵה גְרָמִיָּה גּוֹ חֲסִידִים, בְּשׂוֹמְעַ תְּפִלָּה,
 לְפָרְשָׁא חֲטָאוּי. דְּהָכִי אַצְטְרִיךְ יְחִיד בְּשׂוֹמְעַ
 תְּפִלָּה, בְּגִין לְאַתְּדַבְּקָא בִימֵינָא, דְּפִשׁוּטָה לְקַבְּלָא
 לְאִינוּן דְּתַבִּין, וּכְדִין אַקְרִי חֲסִיד, הָא אַרְבַּע אֲלִין
 בְּדָקָא יְאוּת.

מָאן כְּלִיל לְכָל תַּיִן, הַהוּא דְקָא אַצְטְרִיךְ לְכַלְלָא
 לוֹן, וְהָא אִיהוּ עֶבֶד, דְּאַכְלִיל לְכָל שְׂאָר. תְּלַת
 עֲבָדִין אִינוּן בְּתַלְתַּ דְּוִכְתִּין, וּכְלָהוּ חַד. וְעַלִּיָּהוּ כְּתִיב,
 הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֵל יַד אֲדוֹנֵיהֶם וְגו' . בֵּין עֶבֶד
 לְעֶבֶד אִינוּן אַחַרְגִּין. בֵּין עֶבֶד קְדַמָּא, לְעֶבֶד תַּנְיָנָא,

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

בְּשׂוֹמְעַ תְּפִלָּה בְּשִׁבִיל לְהַתְּדַבֵּק בִּימִין
 שְׂפִשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִים, אִזְ נִקְרָא חֲסִיד. הָרִי
 אַרְבַּעָה אֲלֵה בְּרָאוּי.

מִי כּוֹלֵל כָּל אֲלֵה? אוֹתוֹ שְׂצָרִיךְ לְכַלֵּל
 אוֹתָם, וְהוּוּ עֶבֶד שְׂכּוֹלֵל אֶת כָּל הַשְּׂאָר.
 שְׂלִשָּׁה עֲבָדִים הֵם בְּשִׂלְשָׁה מְקוּמוֹת, וּכְלָם
 אַחַד. וְעַלִּיהֶם כְּתוּב (שם קכג) הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים
 אֵל יַד אֲדוֹנֵיהֶם וְגו'. בֵּין עֶבֶד לְעֶבֶד הֵם

לְאַחַר שְׂשֵׁם עֲצֻמוֹ עָנִי, בְּזִמְנָ שְׂנַכְנָם וְדוּפַק
 עַל פְּתָחִים שֶׁל רוּמֵי מְרוּמִים, כְּשִׂאֹמֵר
 אָמֶת וַיִּצִיב (וסמ"ה) גְּאוּלָּה לְתַפְלָה, לְהִיּוֹת
 בְּתַפְלַת עַמִּידָה שְׂבוּר לֵב עָנִי וּמִסְכֵּן. וְלִשְׁמֵי
 רְצוּנוֹ לְהַכְּלִיל בְּתוֹךְ הָעֲנִיִּים בְּשִׂבְרוֹן לֵב
 בְּנִמְיֻכוֹת נֶפֶשׁ.

לְאַחַר שְׂשֵׁם עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ חֲסִידִים בְּשׂוֹמְעַ
 תְּפִלָּה לְפָרֵשׁ חֲטָאוּי, שְׂכָף צְרִיךְ יְחִיד

אֵית לִיָּה לְמַמְסַר נַפְשִׁיהָ עַל יְחֻדָּא דְקְדוּשַׁת שְׁמִיָּה,
וְלִשְׂוֹאָה גְרָמִיָּה עָנִי וּמִסְכָּנָא בְּצִלּוֹתָא דְעַמִּידָה,
וְלִשְׂוֹאָה גְרָמִיָּה גּוֹ חֲסִידִים בְּשׁוֹמַע תְּפִלָּה. עֶבֶד
תְּלִיתָאָה בְּתַר דְּסַיִים וְסִדְר פְּלָא.

תַּנּוּן, בְּהֵיִא שְׁעָתָא דְסִדְר פֵּר נָשׁ כָּל הַיְי סְדוּרִין
אַרְבַּע, בְּרַעוּ דְלָבָא, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא נִיחָא
קַמִּיָּה, וּפְרִישׁ יְמִינִיהָ עָלֶיהָ, בְּהֵהוּא עֶבֶד תְּלִיתָאָה,
וְקָרָא עָלֶיהָ וְאָמַר לִיָּה, עֲבָדִי אַתָּה, דְּכַתִּיב, (ישעיה מט)
וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. וְדָאִי
צִלּוֹתָא (דף קצ"ו ע"א) דְּהָאִי בַר נָשׁ, לָא תְּהִדְר בְּרִיקְנֵיָא
לְעַלְמִין. אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא חַזִּי, תְּרִי עֶבֶד מֵאֵינוֹן תְּלַתָּא,
אֵינוֹן דְּכַלְלִי כָּל הַיְי, דְּהָא תְּלִיתָאָה קַיִימָא
לְחַתְמָא בֵּיה חוֹתְמָא לְעִילָא, לְשׁוֹאָה בֵּיה יְדָא

לשון הקודש

עֶבֶד שְׁלִישִׁי, וְקוֹרָא עָלָיו וְאָמַר לוֹ עֲבָדִי
אַתָּה, שְׁכַתּוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. וְדָאִי תְּפִלָּה שֶׁל
אָדָם זֶה לֹא תִחְזוּר רִיקָם לְעוֹלָמִים. בָּא רַבִּי
אַבָּא וּנְשָׁקוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בָּא וּרְאֵה, שְׁנֵי עֶבֶד
מֵאוֹתָם הַשְּׁלִשָּׁה הֵם שְׁכּוֹלִים כָּל אֱלֹהִים,
שְׁהַרִי הַשְּׁלִישִׁי עוֹמֵד לְחַתֵּם בּוֹ חוֹתָם לְמַעַלָּה

אוֹתָם אַחֲרִים. בֵּין עֶבֶד רֵאשׁוֹן לְעֶבֶד שְׁנֵי יֵשׁ
לוֹ לְמַסַּר נַפְשׁוֹ עַל יְחֻד קְדֻשַׁת שְׁמוֹ, וְלָשִׁים
עֲצָמוֹ עָנִי וּמִסְכָּן בְּתַפְלַת עַמִּידָה, וְלָשִׁים
עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ חֲסִידִים בְּשׁוֹמַע תְּפִלָּה. עֶבֶד
שְׁלִישִׁי לְאַחַר שְׁפִים וְסִדְר הַכּוֹל.

לְמַדְנֵנוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁמִסְדְּר בֵּין אָדָם כָּל
אַרְבַּעַת הַסְדוּרִים הִלְלוּ בְּרַצוֹן הַלֵּב, נוֹחַ לְפָנֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּפְרֻשׁ יְמִינוֹ עָלָיו, בְּאוֹתוֹ

מִיִּמִּינָא דְמִלְפָּא, וְלֹא־שִׁתְּבַחָא בֵּיהּ. אֲבָל הֵינִי תִּרְיִן,
 קַדְמָאָה וְתַנְיִינָא, אֵינּוֹן בְּלָלָא דְכֻלָּא. וְדוּד שִׁבַּח
 גְּרַמְיָה בְּהוּ, דְכֻתִּיב, (תהלים קטז) אָנָּה יי פִּי אֲנִי עֲבָדְךָ
 אֲנִי עֲבָדְךָ וְגו', דְאֵלִין בְּלָלִי דְכָל שְׂאֵר. תְּלִיתָאָה בְּךָ
 קִיּוּמָא לְמַפְּרַק לִי, דְכֻתִּיב הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתְּהּ אֱלֹהֵי.
 מָאן דְמַסְדֵּר דָּא, יְדִיעַ לִיהוּי לִיהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מִשְׁתַּבַּח בֵּיהּ, וְקָרָא עָלֶיהָ עֲבָדֵי אֶתְהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 בְּךָ אֶתְפָּאָר. אֶתְהּ רַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקִיָּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, עַל דָּא קִרְיָנָא, (תהלים יט) הִנְחַמְדִּים
 מְזֻהָב וּמְפֹזָר רַב וְגו', כַּמָּה מְתִיקִין מְלִין עֲתִיקִין דְסִדְרוּ
 קַדְמָאִי, וְאַנְן כִּד טַעְמִין לִזְוֵן, לָא יִבְלִין לְמִיכַל. וְדָאִי
 הֲכִי הוּא, וְהָא קָרָא אוֹכַח עַל תְּלַתָּא עֲבָדִין, וְאֵינּוֹן
 חַד, וּבְאַתָּר חַד. וְתִרְיִן בְּדִקְאֻמְרָתָא, וְחַד דְאִיהוּ
 לְאַתְעָטְרָא בֵּיהּ קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכֻתִּיב, (ויקרא כה) פִּי
 לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם וְגו'. לֹא יִמְכְּרוּ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. בָּא רַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּ.
 אָמַר רַבִּי אַבָּא, עַל זֶה קְרָאנּוּ, (שם ט)
 הִנְחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָר רַב וְגו'. כַּמָּה מְתִיקִים
 דְבָרִים עֲתִיקִים שִׁפְדְרוּ הִרְאִשׁוּנִים. וְאַנּוּ,
 בְּשִׁטְוֵעַמִּים אוֹתָם, לֹא יִבְלִים לְאַכַּל. וְדָאִי זֶה
 בְּךָ, וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ עַל שְׁלֹשָׁה עֲבָדִים, וְהֵם
 אֶחָד וּבְמִקּוּם אֶחָד. וְשְׁנַיִם כְּפִי שְׁאֻמְרָתָא,
 וְאַחַד הוּא לְהַתְעַטֵּר בּוֹ הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא,

לְשִׁים בּוֹ יָד מִיִּמִּין הַמְּלַךְ וְלְהַשְׁתַּבַּח בּוֹ. אֲבָל
 שְׁנֵי אֱלֹהִים, רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, הֵם בְּלָל הַכֹּל. וְדוּד
 מְשַׁבַּח עֲצָמוּ בְּהֵם, שְׁפָתוֹב (תהלים קטז) אָנָּה ה'
 פִּי אֲנִי עֲבָדְךָ אֲנִי עֲבָדְךָ וְגו', שְׂאֵלוּ כוֹלְלִים
 כָּל הַשְּׂאֵר. שְׁלִישִׁי בְּךָ עוֹמֵד לְגַאֵל אוֹתִי,
 שְׁפָתוֹב הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֶתְהּ אֱלֹהֵי. מִי שְׁמַסְדֵּר
 אֶת זֶה, שְׁיִהְיֶה יְדוּעַ לוֹ שֶׁהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִשְׁתַּבַּח בּוֹ, וְקוּרָא עָלָיו עֲבָדֵי אֶתְהּ יִשְׂרָאֵל

מִמִּכְרַת עֶבֶד. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲנִיטְרִיךְ
לְאַתְעֵטְרָא בְּהַאי תְּלִיתָאָה. וְעַל דָּא לֹא יִמְכְּרוּ לְשִׂמְא
דְּעֶבֶד, דְּהָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי.

פְּתַח רַבִּי אֲלֵעֶזֶר וְאָמַר, (ישעיה נ) מִי בָכֶם יֵרָא יְיָ וְגו'.
מָאִי שׁוֹמְעַ בְּקוֹל עֶבְדּוֹ. הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ
חֲבֵרֵי יָא בְּעֻלְתָּא, וְהֵכִי הוּא. מָאִן דְּרָגִיל לְמִיתֵי לְבִי
כְּנִשְׁתָּא לְעֻלְתָּא, וְיִזְמָא חָדָא לָא אֲתֵי, קְדֻשָׁא בְּרִיךְ
הוּא שְׂאִיל עֲלֵיהּ וְאָמַר, מִי בָכֶם יֵרָא יְיָ שׁוֹמְעַ בְּקוֹל
עֶבְדּוֹ אֲשֶׁר הִלְךְ חֲשִׁכִים וְאִין נִגְהַ לוֹ. מָאִי שׁוֹמְעַ
בְּקוֹל עֶבְדּוֹ. בְּמָאִן. אִי תִימָא בְּנִבְיָאָה, אוּ גְבַר אַחְרָא,
מָאִן יְהֵב נְבִיָּאָה, אוּ גְבַר אַחְרָא לְעֻלְתָּא. דְּבְגִין דְּעֻלְתֵּי
עֻלְתֵּיהּ שׁוֹמְעַ בְּקוֹל נְבִיָּאָה, אוּ דְּגְבַר בְּעֻלְמָא.

אֵלָּא הַהוּא דְּעֻלְתֵּי עֻלְתֵּין בְּכָל יִזְמָא, אִיהוּ שׁוֹמְעַ
בְּתַהוּא קוֹל, דְּקָרִי לִיהּ קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

לשון הקודש

אֲחַד לֹא בָּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל עָלֵינוּ
וְאָמַר: מִי בָכֶם יֵרָא ה' שִׁמְעַ בְּקוֹל עֶבְדּוֹ
אֲשֶׁר הִלְךְ חֲשִׁכִים וְאִין נִגְהַ לוֹ. מַה זֶה שִׁמְעַ
בְּקוֹל עֶבְדּוֹ? בְּמִי? אִם תֹּאמַר בְּנִבְיָא אוּ
בְּאִישׁ אַחַר – מִי נָתַן נְבִיָּא אוּ אָדָם אַחַר
לְתַפְלָה, שְׂמֻשׁוֹם שְׂהַתְּפַלְל תְּפִלְתּוֹ שׁוֹמְעַ
בְּקוֹל נְבִיָּא אוּ אָדָם בְּעוֹלָם?

אֵלָּא אוֹתוֹ שְׂמֻתְּפַלְל תְּפִלּוֹת בְּכָל יוֹם, הוּא
שׁוֹמְעַ בְּאוֹתוֹ קוֹל שְׂקוּרָא לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

שְׂפַתְנוֹב (ויקרא כח) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֶבְדִים
עֶבְדֵי הֵם וְגו'. לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד. מִשׁוּם
שְׂהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צְרִיךְ לְהַתְּעַמֵּר בְּשִׁלְשֵׁת
אֵלָּה. וְעַל זֶה לֹא יִמְכְּרוּ לְשֵׁם עֶבֶד, שְׂהֵרִי
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה.

פְּתַח רַבִּי אֲלֵעֶזֶר וְאָמַר, (ישעיה ג) מִי בָכֶם יֵרָא
ה' וְגו'. מַה זֶה שִׁמְעַ בְּקוֹל עֶבְדּוֹ? פְּסוּק זֶה
בְּאִרוּהוּ הַחֲבֵרִים בְּתַפְלָה, וְכָךְ הוּא. מִי
שְׂרָגִיל לְבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלְל וְיוֹם

וּמִשְׁתַּבַּח בֵּיתָהּ, וְאָמַר דַּאִיהוּ עֲבָדוּ וְדַאִי. שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל,
בְּמַאי קוֹל. בְּהַהוּא דְאֶקְרִי עֲבָדוּ. שְׁבַחָא עֲלָאָה אִיהוּ
דְנָפִיק עָלֵיהּ קוֹל דַּאִיהוּ עֲבָדוּ. וְתוּ, דְקָלָא אֲשַׁתְּמַע
בְּכָל אֵינּוֹן רְקִיעִין, דַּאִיהוּ עֲבָדָא דְמַלְכָא קַדִּישָׁא, וְדַא
הוּא שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל עֲבָדוּ.

אֲשֶׁר הִלֵּךְ חֲשָׁכִים וְאִין נִגְה לֹו, וְכִי בְגִין דְלֹא אָתָא
לְצִלוּיֵי הִלֵּךְ חֲשָׁכִים. אֲלֹא אֲוֹקְמוּזָה. אֲבָל עַד
לֹא יִתְבַּנְּשׁוּן יִשְׂרָאֵל לְבֵתִי כְּנִסְיוֹת לְעֲלָאָה, סְטָרָא
אֲתָרָא קִיּוּמָא וְסָגִיר כָּל נְהוּרִין עֲלָאִין, דְלֹא יִתְפַּשְׁטוּן
וְיִפְקוּן עַל עֲלָמִין. וְתִלְת זְמַנִּין בְּיוּמָא אֲזִלִּי סְטָר
אֲתָרָא, דְכֵר וְנוֹקְבָא, וּמִשְׁטָטִין בְּעֲלָמָא, וְהַהוּא עֵידָן
אֲתָקוּן לְעֲלוּתָא, בְּגִין דְלֹא הָיִי תַמָּן קְטָרוּנָא כָּלֵל.

וּבְרִין אִיהוּ עֵידָן לְעֲלוּתָא, בְּגִין דַּאִינוּן אֲזִלִּי
לְמִשְׁטָטָא, בְּטוּרֵי חָשׁוּף, וְהָר נִשְׁפָּתָה, כְּרִין

לשון הקודש

פְּרֻשׁוּהָ. אֲבָל עַד שְׁלֹא יִתְבַּנְּסוּ יִשְׂרָאֵל
לְבֵתִי כְּנִסְיוֹת לְהִתְפַּלֵּל, הַצַּד הָאֲחֵר עוֹמֵד
וְסוּגֵר כָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים שְׁלֹא יִתְפַּשְׁטוּ
וְיִצְאוּ עַל הָעוֹלָם. וְשְׁלֹש פְּעָמִים בְּיוֹם
הוֹלְכִים צַד הָאֲחֵר, זָכָר וְנִקְבָּה, וּמִשְׁטָטִים
בְּעוֹלָם. וְאוֹתוֹ זְמַן נִתְקַן לְתַפְלָה, מִשׁוּם
שָׂאִין שָׁם קְטָרוּג כָּלֵל.

וְאִזּוּ הוּא זְמַן לְתַפְלָה, מִשׁוּם שֶׁהֵם הוֹלְכִים

הוּא וּמִשְׁתַּבַּח בּוֹ וְאָמַר שֶׁהוּא עֲבָדוּ וְדַאִי.
שִׁמְעַ בְּקוֹל, בְּאִיזָה קוֹל? בְּאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא
עֲבָדוּ. שְׁבַח עֲלִיוֹן הוּא שְׁיוּצָא עֲלָיו קוֹל שֶׁהוּא
עֲבָדוּ. וְעוֹד, שְׁקוֹל נִשְׁמַע בְּכָל אוֹתָם רְקִיעִים
שֶׁהוּא עֲבָד תְּמַלֵּךְ תְּקַדּוּשׁ, וְהוּוּ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל
עֲבָדוּ.

אֲשֶׁר הִלֵּךְ חֲשָׁכִים וְאִין נִגְה לֹו. וְכִי מִשׁוּם
שְׁלֹא בָא לְהִתְפַּלֵּל הִלֵּךְ חֲשָׁכִים? אֲלֹא

פְּתִיחִין בְּנֵי נְהוֹרִין עֲלָאין, וְנִפְקִי וְשָׂרְיָאן עַל פְּתֵי
 בְּנִסְיוֹת, בְּרִישֵׁיהוֹן דְּאֵינוֹן דְּעֲלָאן צְלוֹתִין, וּמִתְפַּלְגֵּן
 נְהוֹרִין עַל רִישֵׁיהוֹן. וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא שְׂאִיל, עַל
 הַהוּא דְלֹא אֲשַׁתְּבַח תַּמָּן, וְאָמַר תְּבַל עַל פְּלַנְיָא,
 דְּהוּא רְגִיל הָכָא, וְהַשְׁתָּא דְהַלְךְ חֲשִׁבִים וְאֲתַעְבֵּר
 מִקַּמֵּי נְהוֹרִין, וְהַלְךְ לְשַׁטְטָא בְּטוּרְיָא בְּעֲלָמָא, וְנִפְק
 מִתְּהוּא נְגַה נְהוֹרָא דְנְהִיר, וְלִית (ליה) בֵּיה חוּלְקָא, אִין
 נְגַה לוֹ, כְּמָה דְאֲתַפְּלִיג וְשָׂרְיָא עַל אַחֲרָנִין דְּתַמָּן,
 כְּמָה טָבִין אֲתַאֲבִידוּ מֵיְהִי. (אִין נְגַה לוֹ הַשְׁתָּא דְהַלְךְ חֲשִׁבִים) וְאֵלוֹ
 הָוָה תַּמָּן, יִבְטַח בְּשֵׁם יְיָ, בְּכֻלָּלָא דְעֵבֶד קְדַמָּאָה.
 וְיִשְׁעֵן בְּאַלְהֵי בְרוּא דְעֵבֶד תַּנְיִנְיָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר בְּרִי, וְדַאי רוּחַ נְבוּאָה
 שָׂרְיָא עֲלֶיךָ. אָמַר רַבִּי אַבְא, אַרְיָא בַר
 אַרְיָא, מָאן יְקוּם קַמֵּיהוֹן, פִּד שְׂאֵנִי לְמִטְרַף טְרַפָּא.
 כָּל אַרְיִין דְּעֲלָמָא תְּקִיפִין, וְאֵלִין יְתִיר מְכַלְהוֹן. כָּל

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שְׂמַאִיר וְאִין (ט) בּוֹ חֶלֶק, אִין נְגַה לוֹ, כְּמוֹ
 שְׂמִתְחֶלֶק וְשׁוּרָה עַל הָאַחֲרִים שְׂשֵׁם, כְּמָה
 טוֹבוֹת אֲבָדוּ מִכְּנֹז. (אִין נְגַה לוֹ כְּעַת שְׁהַלְךְ חֲשִׁבִים) וְאֵלוֹ
 הָוָה שֵׁם, יִבְטַח בְּשֵׁם ה' - בְּכֻלָּל הָעֵבֶד
 הָרִאשׁוֹן, וְיִשְׁעֵן בְּאַלְהֵי - בְּסוּד הָעֵבֶד הַשֵּׁנִי.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר בְּנִי, וְדַאי רוּחַ
 נְבוּאָה שׁוּרָה עֲלֶיךָ. אָמַר רַבִּי אַבְא, אַרְיָה
 בֶּן אַרְיָה, מִי יְקוּם לְפָנֵיהֶם כְּשִׁשׂוּאָנִים

לְשׁוֹטְט בְּהַרֵי חֲשָׁד, וְהַר נִשְׁפָּה, אִין נִפְתַּחִים
 חֲלוּנוֹת אוֹרוֹת עֲלִינִים, וְיוֹצֵאִים וְשׁוּרִים עַל
 פְּתֵי בְּנִסְיוֹת בְּרֹאשׁ אֵלוֹ שְׂמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹת,
 וּמִתְחַלְקִים אוֹרוֹת עַל רֵאשִׁיהֶם. וְהַקּוּדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל עַל אוֹתוֹ שְׂלֹא נִמְצָא שֵׁם
 וְאוֹמֵר: תְּבַל עַל פְּלוּנִי שְׁהִיהָ רְגִיל כָּאן, וְכַעַת
 שְׁהַלְךְ חֲשִׁבִים וְעֵבֶר מִלְּפָנֵי הָאוֹרוֹת וְהַלְךְ
 לְשׁוֹטְט בְּהַרֵי הָעוֹלָם, וְיִצָּא מֵאוֹתוֹ נְגַה אוֹר

אֲרִיִן דְּעָלְמָא, קִשְׁיִין לְאַפְקָא טַרְפָּא מִפּוּמִייהוּ,
וְאַלִין גּוֹחִין לְאַפְקָא מִפּוּמִייהוּ טַרְפָּא. אֵינוֹן טַרְפֵי
טַרְפָּא, וַיְהִי לְכֹלָא.

אֲשֶׁר הִלֵּךְ חֲשָׁכִים, אֲשֶׁר הִלְכוּ מִיבְעֵי לֵיהּ. אָמַר
רַבִּי אֱלֻעָזַר, בְּגִין דְּאֵינוֹן שְׂרִיין בְּחַבּוּרָא, וּמִיָּד
מִתְפָּרְשֵׁן. הִלֵּךְ חַבּוּרָא, חֲשָׁכִים אֶתְפָּרְשֵׁן. שְׂרָאן
בְּחַבּוּרָא, וְאֶתְפָּרְשֵׁן מִיָּד. בְּגִזְוֵנָא דָּא, (יחזקאל א) רוּחַ
סְעָרָה בָּאָה, בְּלָל דְּבַר וְנוֹקְבָא. פָּאָה (דף קצ"ו ע"ב) וְהִיא
שִׁבְקַת לֵיהּ, מִיָּד מִתְפָּרְשֵׁן.

וַיֵּרָא בְּלָק וְגו'. (במדבר כב) רַבִּי אֱלֻעָזַר אָמַר, וַדָּאי מַה
דְּאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מַלְּא סְתִימָא הָוָה. אֲבָל
כְּתִיב, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מַצְאָה בַּיַּת וַדְרֹר קֵן לָהּ וְגו'.
וְכִי דָוִד מִלְּבָא, עַל צִפּוֹרָא בְּעָלְמָא, הָוָה אָמַר מַלְּא
דָּא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

נִפְרְדוּ. שׁוֹרִים בְּחַבּוּר וְנִפְרְדִים מִיָּד. כְּמוֹ זֶה
(יחזקאל א) רוּחַ סְעָרָה בָּאָה, בְּלָל שֶׁל זִכָּר
וְנִקְבָּה. בָּאָה וְהִיא עוֹזֶבֶת אוֹתוֹ, מִיָּד נִפְרְדִים.
וַיֵּרָא בְּלָק וְגו'. רַבִּי אֱלֻעָזַר אָמַר, וַדָּאי מַה
שְׂאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, דְּבַר נִסְתָּר הָיָה. אֲבָל
כְּתוּב, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מַצְאָה בַּיַּת וַדְרֹר קֵן
לָהּ וְגו'. וְכִי דָוִד הִמְלִיךְ עַל צִפּוֹר בְּעוֹלָם הָיָה
אוֹמֵר דְּבַר זֶה?

לְטַרְפֵי טַרְפֵי? כָּל אֲרִיִּוֹת הָעוֹלָם הֵם תְּקִיפִים,
וְאַלְהָה יוֹתֵר מִכֻּלָּם. כָּל הָאֲרִיִּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם
קֹשִׁים לְהוֹצֵאת הַטַּרְפֵי מִפִּיהֶם, וְאֵלוֹ גּוֹחִים
לְהוֹצִיא מִפִּיהֶם טַרְפֵי. הֵם טוֹרְפִים טַרְפֵי
וְנוֹתְנִים לְכֻלָּם.

אֲשֶׁר הִלֵּךְ חֲשָׁכִים, אֲשֶׁר הִלְכוּ צְרִיף לוֹ
לְכַתְּבֵי! אָמַר רַבִּי אֱלֻעָזַר, מִשּׁוּם שֶׁהֵם שְׂרוּיִים
בְּחַבּוּר וּמִיָּד נִפְרְדִים. הִלֵּךְ חַבּוּר – חֲשָׁכִים

אֵלֶּא, כִּמָּה דְתַנִּינֵן, כִּמָּה חֲבִיבִין נִשְׁמָתִין קָמִי
 קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא. אִי תִימָא כָּל נִשְׁמָתִין
 דְעֵלְמָא. לָאוּ הָכִי. אֵלֶּא אֵינֻן נִשְׁמָתֵהוֹן דְּצַדִּיקָיָא,
 דְתַפְּן מְדוּרֵיהוֹן בְּחַדִּיה, מְדוּרֵיהוֹן לְעֵילָא, וּמְדוּרֵיהוֹן
 לְתַתָּא. וְהָכִי אֶתְמַר. גַּם צְפוּר מְצַאָה בֵּית, אֵלִין
 רוּחֵיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא.

תַּנִּינֵן, תְּלַת שׁוּרִין אֵינֻן לְגַן עֵדֶן, וּבִין כָּל חַד וְחַד,
 כִּמָּה רוּחִין וְנִשְׁמָתִין מְטִיילִין תַּפְּן, וְאֶתְהַנֵּן
 מְרִיחָא דְעֵנוּגִין דְּצַדִּיקָיָא דְלָגֵן, אַף עַל גַּב דְּלֹא זָכוּ
 לְמִיעָאֵל. אֲבָל עֵנוּגָא דְרוּחֵיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא דְלָגֵן, (ישעיה
 70) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים וְגו'.

וְיִזְמִין רְשִׁימִין אֵית בְּשַׁתָּא, וְאֵינֻן יִזְמִי נִסָּן, וְיִזְמִי
 תַּשְׁרִי, דְּאֵינֻן רוּחִין מְשַׁטָּן וּפְקָדֵן לְאַתָּר
 דְּאַצְטְרִיד. וְאַף עַל גַּב דְּזַמְנִין סְגִיאִין מְשַׁטָּן, אֲבָל
 יִזְמִין אֵלִין רְשִׁימִין אֵינֻן, וְאֶתְחַזֵּן עַל גַּבֵּי שׁוּרִין

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְנִהְיִית מְרִיחַ שֶׁל עֵנוּגֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּפָנִים,
 אַף עַל גַּב שְׁלֹא זָכוּ לְהַפְּנִים. אֲבָל עֵנוּג רוּחוֹת
 הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּפָנִים - (ישעיה 70) עֵין לֹא רָאָתָה
 אֱלֹהִים וְגו'.

וְיִזְמִין רְשִׁימִים יֵשׁ בְּשַׁתָּא, וְהֵם יִזְמִין נִסָּן וְיִזְמִין
 תַּשְׁרִי, שְׂאוֹתֵן רוּחוֹת מְשׁוּטָמוֹת וּפְקָדוֹת
 מְקוּם שְׁצָרִיד. וְאַף עַל גַּב שְׁפַעְעָמִים רַבּוֹת
 מְשׁוּטָמוֹת, אֲבָל יִזְמִין אֵלֵינוּ רְשִׁימִים הֵם

אֵלֶּא כִּמּוֹ שֶׁשְׁנֵינוּ כִּמָּה חֲבִיבוֹת הַנְּשָׁמוֹת
 לְפָנֵי הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם תֹּאמַר כָּל
 נִשְׁמוֹת הָעוֹלָם - לֹא כֵּד! אֵלֶּא אוֹתָן נִשְׁמוֹת
 הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם מְדוּרָן אֵתוֹ, מְדוּרֵיהֶן לְמַעְלָה
 וּמְדוּרֵיהֶן לְמַטָּה, וְכֵן נֹאמַר. גַּם צְפוּר מְצַאָה
 בֵּית - אֵלֵינוּ רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים.

שְׁנֵינוּ, שְׁלֹשׁ חוֹמוֹת הֵן לְגַן עֵדֶן, וּבִין כָּל
 אַחַת וְאַחַת כִּמָּה רוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת מְטִיילוֹת שֶׁם

וְהַגִּבְתָּא, כָּל חַד וְחַד בְּחִיזוּ דְצַפְרִין מְצַפְצַפְנָן, בְּכָל
צַפְרָא וְצַפְרָא.

וְהָהוּא צַפְצוּפָא שְׁבַחָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְצִלוּתָא
עַל חַיֵּי בְנֵי נָשָׂא דְהָאֵי עֲלֵמָא. בְּגִין דְאֵלִין
יּוֹמִין, יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ מִתְעַסְקִין בְּמִצּוֹת, וּבְכַפּוּדִין
דְמֵאֲרֵי עֲלֵמָא. וּבְדִין בְּחֵדוֹ אֶתְחִזֵּן צַפְרִין מְצַפְצַפְנָן,
וְעַל גְּבֵי שׁוּרִין דְּבִין עֵדָן מְצַפְצַפְנָן מִשְׁבַּחַן וְאוּדָן וּמְצַלָן
עַל חַיֵּי דְהָאֵי עֲלֵמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר וְדָאֵי שְׁפִיר קְאֲמַרְתָּ,
דְּוַדָּאֵי אֵינּוֹן רוּחִין תַּמָּן. אָבֵל מַה תֵּימָא
וְדַרְדּוֹר קֵן לָהּ. אָמַר, הָכֵי אִזְלִיפְנָא, דָּא הִיא גְשַׁמְתָּא
קְדִישָׁא, דְּכִסְלָקָא לְעֵילָא, וְכִסְלָקָא לְאַתָּר טָמִיר וְגַבִּיז,
דְּעֵין לֹא רְאָתָה אֱלֹהִים זוּלְתָךְ וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר וְדָאֵי שְׁפִיר קְאֲמַרְתָּ,
וְשְׁפִיר אִיהוּ. אָבֵל כָּל דָּא בְּגִין עֵדָן דְלִתְתָּא

לשון הקודש

על חיי העולם הזה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר, וְדָאֵי יִפְהָ אֲמַרְתָּ
שׁוּדָאֵי אוֹתָן רוּחוֹת שָׁם. אָבֵל מַה תֵּימָא עַל
וְדַרְדּוֹר קֵן לָהּ? אָמַר, כִּדְ לְמַדְתִּי, זוּהִי גְשַׁמְתָּא
קְדוּשָׁה שְׁעוּלָה לְמַעְלָה, וְעוּלָה לְמַקּוֹם טָמִיר
וְגַבִּיז שְׁעֵין לֹא רְאָתָה אֱלֹהִים זוּלְתָךְ וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעֶזֶר, וְדָאֵי יִפְהָ אֲמַרְתָּ
וְיִפְהָ הוּא, אָבֵל כָּל זֶה בְּגִין עֵדָן שְׁלֵמְטָה הוּא,

וְנִרְאִים עַל גְּבֵי חוּמוֹת הַגִּבְתָּא, כָּל אַחַת וְאַחַת
כְּמִרְאָה צַפְרִים מְצַפְצוּפּוֹת בְּכָל בְּקָר וּבְכָר.
וְאוֹתוֹ צַפְצוּף שְׁבַח הַקּוּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְתַפְלָה עַל חַיֵּי בְנֵי אָדָם שֶׁל הָעוֹלָם. מִשּׁוֹם
שְׁאוֹתָם יָמִים כָּל יִשְׂרָאֵל מִתְעַסְקִים בְּמִצּוֹת,
וּבְמִצּוֹת רַבּוֹן הָעוֹלָם. וְאִזּוֹ בְּשִׁמְחָה נִרְאוֹת
צַפְרִים מְצַפְצוּפּוֹת, וְעַל גְּבֵי הַחוּמוֹת שֶׁל גֵּן
עֵדֶן מְצַפְצוּפּוֹת מִשְׁבַּחַת וּמוֹדוֹת וּמִתְפַּלְלֹת

היא, וּבְכֹה דְאִמְרַת הוּא, וְהָכִי הוּא וְדָאֵי, גַם צְפוּר
 מְצָאָה בֵּית, אֵלֶּיִן רוּחִין קְדִישִׁין, דְּזָכוּ לְמִיעָאֵל
 וְלְמִיפָק לְבַתָּר, בְּגִין דְּמִשְׁטָטָן וְאִתְחֻזֵּן כְּחִיזוּ דְצְפוּרִין,
 וְאֵלֶּיִן רוּחִין מְצָאָה בֵּית. וְדָאֵי כָּל חָדָא וְחָדָא אֵית
 לֹון מְדוּרִין יְדִיעָאן לָגוּ.

וְעַם כָּל דָּא, בְּלָהוּ נְכוּיִן מִחוּפָּה דְחִבְרִיָּהוּ. אֵינֹון
 דְאֵית לֹון דְרֹור, וְחִירוּ מִכְּלָא. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא אַחֲזִי לֹון הֵיכְלָא טְמִירוּ חָדָא גְּנִיז, דְעֵיִן לֹא
 רָאָתָה אֱלֹהִים זֹולְתָד, וְתֵהוּא הֵיכְלָא אֶקְרִי קֹן צְפוּר.
 וּמִתְמָן מִתְעַטְרִין עַטְרִין לְמִשִׁיחַ בְּזִמְנָא דְאֵתִי, וּבִיזְמִין
 רְשִׁימִין, תְּלַת זְמַנִּין בְּשַׁתָּא, קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי
 לְאִשְׁתַּעֲשַׂעָא בְּאֵינֹון צְדִיקֵיָא, וְאַחֲזִי לֹון תֵּהוּא הֵיכְלָא
 טְמִירָא גְּנִיז, דְלֹא יְדַעִין וְלֹא אִשְׁתְּמוּדְעֵן בֵּיה, כָּל
 צְדִיקֵיָא דְתַמָּן.

לשון הקודש

הוא מראה להם היכל טמיר גנוז אחד ששני
 לא ראתה אלהים זולתך, ואותו היכל נקרא
 קן צפור, ומשם מתעטרים עטרות למשיח
 לעתיד לבא. ובזמנים רשומים, שלש פעמים
 בשנה, הקדוש ברוך הוא רוצה להשתעשע
 באותם הצדיקים, ומראה להם היכל טמיר
 גנוז שלא יודעים ולא מכירים אותו כל
 הצדיקים ששם.

וכמו שאמרת הוא וכך זה ודאי. גם צפור
 מצאה בית - אלו רוחות קדושות שזכו
 להכנס ולצאת אחר כך, משום שמשוטטות
 ונראות כמראה צפרים, ואלו רוחות מצאה
 בית. ודאי שלכל אחת ואחת יש להן מדורים
 ידועים בפנים.

ועם כל זה, כלם נכוים מחפת חבריהם. אלו
 שיש להם דרור וחרות מהכל. והקדוש ברוך

אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחִיהָ אֶת מִזְבַּח־תִּיךָ, אֵלַיִן אֵינֹן
 צְדִיקֵינָא, דְּאִשְׁתְּכַלְלוּ בְּבָנִין קַדִּישִׁין, דְּזָכוּ
 לַתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְלַתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה בְּהַאי עֲלָמָא.
 וְאֵלַיִן אֶקְרוּן תִּרִין מִדְּבָתָן. מִתְעַטְרִין לְקַמֵּי מַלְכָּא
 קַדִּישָׁא, דְּהָא זְכוּתָא דְּבִנְיָהּוּ בְּהַאי עֲלָמָא, אֵינִין
 עֲלִיָּהּוּ, וּמְעַטְרִין לְהוּ תַּמְן. מָאן רוּחָא זַפְאָה לְכָל
 הַאי. הַאי דְּשָׁתָה אֶפְרוּחִיהָ, לְאִזְלָפָא לְמִזְבַּח־תִּיךָ וְגו'.
 מִכָּאן וְלַהֲלָאָה אֵימָא מִילָךְ, דְּהָא בְּלָא כְּסוּפָא
 אֶתְחַזֵּינָא תַּמְן.

פְּתַח בְּמַלְקָדְמִין רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, גַּם צְפוּר מְצַאָה
 בֵּית, דָּא יִתְרוּ. וְדַרְזוּר קֵן לָהּ, דָּא בְּנוֹי, דִּתְהוּ
 בְּלִשְׁבַת הַגְּזִית, אִזְלָפִי אִזְרִיתָא, וְחַתְכִּין מַלְיִן
 דְּאִזְרִיתָא בְּפּוּמִיָּהּוּ. מְצַאָה בֵּית מַהוּ. אֶלָּא
 בְּקַדְמִיתָא נְטִלוּ וְשָׂארוּ בְּמִדְבָּרָא, נְטִלוּ מַעֲנוּנָא
 דְּמִדְּיָן, וּמִמְתִּיקוּ דְּתַמְן, וְשָׂרוּ בְּמִדְבָּרָא. כִּינֹן דְּתַמָּא

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְהַלָּא אָמַר דְּבַרְךָ, שְׁהֵרִי בְּלִי בּוֹשָׁה אֲנִי
 נִרְאָה שָׁם.

פְּתַח בְּמַקְדָּם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, גַּם צְפוּר
 מְצַאָה בֵּית - זֶה יִתְרוּ. וְדַרְזוּר קֵן לָהּ - זֶה
 בְּנוֹי שְׁהֵיוּ בְּלִשְׁבַת הַגְּזִית מְלַמְּדִים תּוֹרָה
 וְחוֹתְכִים דְּבְרֵי תּוֹרָה בְּפִיהֶם. מַה זֶה מְצַאָה
 בֵּית? אֶלָּא בַּהֲתַחֲלָה לְקַחוּ וְחָנוּ בְּמִדְבָּר,
 לְקַחוּ מַעֲנַג מִדְּיָן וּמִמְתִּיקוּת שְׁשָׁם וְחָנוּ

אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחִיהָ אֶת מִזְבַּח־תִּיךָ - אֵלַי
 אוֹתָם צְדִיקִים שְׁנַתְקֵנוּ בְּבָנִים קְדוּשִׁים, שְׁזָכוּ
 לַתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְלַתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וְאֵלַי נִקְרְאִים שְׁנֵי מִזְבַּחֹת. מִתְעַטְרִים
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ, שְׁהֵרִי זְכוּת בְּנִיָּהֶם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה מְגַנְהָ עֲלֵיהֶם, וּמְעַטְרִים אוֹתָם
 שָׁם. מִי הָרוּחַ שְׂזוּכָה לְכָל זֶה? זֶה שְׁשָׁתָה
 אֶפְרוּחִיהָ, לְלַמֵּד לְמִזְבַּח־תִּיךָ וְגו'. מִכָּאן

קָדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּעַל אֲזִרְיָתָא הָוָה כְּסוּפָא דְּלַהוֹן,
מְשִׁיךְ לֹזֶן מִתַּמָּן, וְאַעִּיל לֹזֶן לְלִשְׁבַת הַגְּזִית. וְדָרוֹר
קֵן לָהּ, בְּלָא חַד. צְפוֹר דְּרוֹר בְּלָא אִיהוּ חַד. (שׁוּפְטִים
ד) חֶבֶר תִּקְנִי. (שׁוּאֵל א טו) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל תִּקְנִי וְגו'.

תָּא חָזִי, מַה כְּתִיב, וַיֵּרָא בְּלָק בֶּן צְפוֹר. וְכִי מָאִי
שָׂנָא דְּאֲדָבִיר שְׂמָא דְּאָבוּי מִשְׂאֵר מַלְכִּין. אֶלָּא
יִתְרוֹ אֶתְמַשֵּׁךְ וְאֶתְעַבֵּר מִעֲבוּדָה זָרָה, וְאֶתָּא
לְאֶתְדַבְּקָא בְּיִשְׂרָאֵל, הוּא וּבְנָיו, וְכָל עַלְמָא גְדוּהוּ (ד)
קצ"ו ע"א) וַרְדָּפוּ אֶבְתְּרִיהָ.

בְּלָק מִבְּנֵי בְנֵי הָוָה, וְאֶתְעַבֵּר מֵאַרְחָא דְּאָבוּי, פִּינּוּן
דְּחָמוּ סָבִי מוֹאָב וְסָבִי מִדִּין, דִּהוּוּ בְּתֵדִי הִדְדִי
בְּאַחְוָה דְּלַהוֹן בְּעֲבוּדָה זָרָה, בְּחוּלְקָא דְּלַהוֹן, דִּיִּתְרוֹ
וּבְנָיו אֶתְדַבְּקוּ בְּשְׂכִינְתָּא, וְדָא אֶתְמַשֵּׁךְ מִנְּהוֹן. אֶתּוֹ
וְאַמְלִכּוּהוּ עַלְיָהּ בְּהָאִי שְׂעֵתָא, דְּכְתִיב וּבְלָק בֶּן

לשון הקודש

אֶלָּא יִתְרוֹ נִמְשֵׁךְ וְנִעְבֵּר מִעֲבוּדָה זָרָה, וְכֵּן
לְדַבֵּק בְּיִשְׂרָאֵל הוּא וּבְנָיו, וְכָל הָעוֹלָם גְּדוּ
אוֹתוֹ וַרְדָּפוּ אַחֲרָיו.

בְּלָק מִבְּנֵי בְנֵי הָוָה, וְעַבֵּר מִדְּרָךְ אָבוּי. פִּינּוּן
שָׂרָאוּ וְקָנִי מוֹאָב וְקָנִי מִדִּין, שְׁהִיוּ יַחַד
בְּאַחְוָה שְׂלָהֶם בְּעֲבוּדָה זָרָה בְּחִלְקֵי שְׂלָהֶם,
שִׁיתְרוּ וּבְנָיו נְדַבְּקוּ בְּשְׂכִינָה זָרָה נִמְשֵׁךְ מֵהֶם,
בָּאוּ וְהִמְלִיכּוּהוּ עַלְיָהֶם בְּשַׁעֲרָה זָרָה, שְׂכֵתוֹב

בְּמִדְבָּר. פִּינּוּן שְׂרָאָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
שְׂכַסְפוּפִים הָיָה עַל הַתּוֹרָה, מְשִׁךְ אוֹתָם מִשָּׁם
וְהִכְנִיסֵם לְלִשְׁבַת הַגְּזִית. וְדָרוֹר קֵן לָהּ –
הַכֵּל אַחֲרָה. צְפוֹר דְּרוֹר הַכֵּל הוּא אַחֲרָה. (שׁוּפְטִים
ד) חֶבֶר תִּקְנִי. (שׁוּאֵל א טו) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל
תִּקְנִי וְגו'.

בָּא וַרְאָה מַה כְּתוּב, וַיֵּרָא בְּלָק בֶּן צְפוֹר. וְכִי
מַה שְׂוָנָה שְׁהִזְכִּיר שֵׁם אָבוּי מִשְׂאֵר מַלְכִּים?

צִפּוֹר מְלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִיא. בָּעֵת הַהִיא הָיָה מֶלֶךְ,
 מִה דָּלָא הָיָה מִקְדָּמַת דְּנָא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּן צִפּוֹר,
 מִה דָּלָא אֶתְחַזֵּי לְמַעְבַּד הָכִי. וַיֵּרָא בְּלָק, וַיִּשְׁמַע
 מִיבְעֵי לֵיהּ, מַהוּ וַיֵּרָא. רֵאִיָּה חָמָא, וַיַּדַּע דְּזַמִּין הוּא
 לְמַנְפֵּל בִּידָא דִּישְׂרָאֵל, וַיִּשְׂרָאֵל לְמַנְפֵּל בִּידוּי
 בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר אִיהוּ בִּידָא דִּישְׂרָאֵל, וַיֵּרָא בְּלָק
 בְּן צִפּוֹר.

רְבִי אֲבָא פָּתַח, (שיר השירים א) אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ הִיפָּה
 בְּנָשִׁים צְאִי לָךְ בְּעֵקְבֵי הַצֹּאן. כְּנִישְׂתָּא
 דִּישְׂרָאֵל אֲמַרְתָּ לְגַבֵּי מַלְכָּא עֲלָאָה. כְּנִישְׂתָּא
 דִּישְׂרָאֵל, מַהוּ כְּנִישְׂתָּא. דָּא אִיהוּ עֲצָרְתָּ, כְּנִישׁוּ. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (במדבר י) מֵאֶסְפֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת. מָאן דְּכָנִישׁ
 לְכָל מִשְׁרָיִין עֲלָאִין לְגַבֵּיהּ.

וּמַגּוּ דְלִזְמִינִין נִוְקָבָא אֲקָרִי כְּנִישְׂתָּא, וְאֶתְמַר עֲצָרְתָּ,
 כְּמָה דְּאֵת אָמַר (בראשית כ) כִּי עָצוֹר עָצַר יְיָ,

לשון הקודש

רְבִי אֲבָא פָּתַח, (שיר השירים א) אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ
 הִיפָּה בְּנָשִׁים צְאִי לָךְ בְּעֵקְבֵי הַצֹּאן. כְּנִישְׂתָּא
 דִּישְׂרָאֵל אֲמַרְתָּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזִין. כְּנִישְׂתָּא
 דִּישְׂרָאֵל, מַה זֶה כְּנִישְׂתָּא? זֶהוּ עֲצָרְתָּ הַתְּכַנְסוֹת,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (במדבר י) מֵאֶסְפֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת. מִי
 שְׂמַכְנִים כָּל הַמַּחֲנוֹת הַעֲלִיזִינִים אֵלָיו.
 וּמִתּוֹךְ שְׁלֻפְעָמִים הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת נִקְבָּה,
 וְנֵאמַר עֲצָרְתָּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בראשית כ) כִּי עָצוֹר

וּבְלָק בְּן צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִיא.
 בְּאֻתְתָּה עַת הָיָה מֶלֶךְ, מַה שְּׁלָא הָיָה מִקְדָּם.
 וְעַל זֶה כְּתוּב בְּן צִפּוֹר, מַה שְּׁלָא רָאוּי לְעִשׂוֹת
 כְּךָ. וַיֵּרָא בְּלָק, וַיִּשְׁמַע הָיָה צְרִיךְ לוֹ לְכַתְּבָא
 מַה זֶה וַיֵּרָא? רֵאִיָּה רָאָה, וַיַּדַּע שְׁעֵתִיד הוּא
 לְפַל בִּידֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׂרָאֵל יִפְלוּ בִּידוֹ
 בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כְּךָ הוּא בִּידֵי יִשְׂרָאֵל. וַיֵּרָא
 בְּלָק בְּן צִפּוֹר.

דִּנְקִיט וְלֹא יְהִיב. הָכִי הוּא וְדָאִי, דִּהָא מִגּוּ מְהִימְנוּ
 סְגִיא דִּילָהּ, דִּלְא אֲשַׁבְּחֵן בָּהּ מוּמָא, (פ"א מוהא) יַחֲבוּ לָהּ
 בְּלֹא עֲבוּבָא בְּלָל. וְאִיהִי כַד מָטָא לְגַבְהָ, כָּל מָאן
 דְּכִנְיִשְׁתָּ, עָצַר וּמְעָצַר וּמְעַפְּכַת, דִּלְא נְחִית וְנִחִיר,
 אֶלְא כְּפּוּם טָלָא, טַפִּין טַפִּין, זְעִיר זְעִיר. מָאִי טַעֲמָא.
 בְּנִין דִּלְא אֲשַׁתְּבַח לְתַתָּא מְהִימְנוּתָא, אֶלְא כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (ישעיה כח) זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם, זְעִיר זְכוּתָא,
 וְזְעִיר אֲנִיְרוּתָא דְּטָלָא, מִדָּה לְקַבֵּל מִדָּה.

דְּאֶלְמִלָּא תִּשְׁבַּח מְהִימְנוּתָא, כְּמָה דְּאֲשַׁתְּכְחוּ בָהּ,
 אֲרִיקַת בְּכָל סְטָרָא וְסְטָרָא, בְּלֹא עֲבוּבָא
 בְּלָל, וְאִיהִי חֲדָאֵת. וּכְדִין יַחֲבִין לָהּ מִתְּנֵן וְנִבְזִבְזֵן
 סְגִיאִין דָּא עַל דָּא, וְלֹא יִהוּן מְעַפְּכִין לָהּ בְּלָל. אֲבָל
 תַּתְּאִין אֵינוּן מְעַפְּכִין לוֹן, וּמְעַפְּכִין לָהּ, וּכְדִין אִיהִי
 עֲצָרַת. עֲצוּר עָצַר יְיָ וְדָאִי, כְּבִיבּוּל, יְהִיב תַּמְצִית,
 וְלֹא יִתִּיר.

לשון הקודש

קטנה והארץ של קטנה, מדה כנגד מדה.
 שאֶלְמִלָּא תִּמְצֵא אֲמוּנָה כְּמוֹ שְׁנִמְצְאוּ בָהּ,
 היא מְרַקְנַת בְּכָל צַד וְצַד לְלֹא עֲבוּב בְּלָל,
 והיא שְׁמֻחָה. וְאִזּוּ נִוְתְּנִים לָהּ מִתְּנֵנוֹת וְאוֹצְרוֹת
 רַבִּים זֶה עַל זֶה, וְלֹא יַעֲכְבוּ אוֹתָהּ בְּלָל. אֲבָל
 הַתְּחִתּוֹנִים מְעַפְּכִים אוֹתָם וּמְעַפְּכִים אוֹתָהּ,
 וְאִזּוּ הִיא עֲצָרַת. עֲצוּר עָצַר ה' וְדָאִי. כְּבִיבּוּל
 נִוְתֵן תַּמְצִית, וְלֹא יוֹתֵר.

עצור ה', שְׁמֻחִיזִיק וְלֹא נִוְתֵן - כִּדְּזֶה וְדָאִי,
 שְׁהָרִי מִתּוֹךְ אֲמוּנָה רַבָּה שְׁלָה שְׁלֹא נִמְצֵא
 בָּהּ מוּם (מח), נִוְתְּנִים לָהּ לְלֹא עֲבוּב בְּלָל.
 והיא, כְּשִׁבְעָה אֱלִיָּהּ, כָּל מָה שְׁכּוֹנֶסֶת עָצַר
 וּמְעָצַר וּמְעַפְּכַת, שְׁלֹא יוֹרֵד וּמְאִיר אֶלְא בְּפִי
 הַטָּל, טַפִּין טַפִּין, מְעַט מְעַט. מָה הַטָּעַם?
 מְשׁוּם שְׁלֹא נִמְצְאוֹת לְמִטָּה אֲמוּנָה, אֶלְא כְּמוֹ
 שְׁנִמְצְאוּ (ישעיה כח) זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם. זְכוּת

וְעַם כָּל דָּא כְּאִמָּא יַהֲבַת לְבָנִין בְּטַמְיורוּ, דְּלֹא
 יִדְעִין בָּהּ, הָכִי עֲבִידַת לֹזֵן לְבִנְהָא יִשְׂרָאֵל.
 וְאוֹלִיפְנָא מִגּוּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּבִשְׁעָתָא דְּאִיהִי
 סְלִיקַת לְמִנְקֻט עֲנוּגִין וְכִסּוּפִין, וּמוּמָא אֲשֶׁתִּכַּח בְּהוּ
 בְּיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, פְּדִין מָטִי לְגַבְהָ טַפָּה דְּחֶרְדֵּל וּמִיָּד
 אֲעֵדִיאַת, וְיַתִּיבַת עָלָה יּוֹמִין בְּמַנְיָן. וּכְדִין יִדְעִין
 לְעֵילָא, דְּמוּמָא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאַתְעָר שְׂמַאֲלָא מִיָּד, וּמְשִׁיךְ חוּטָא לְתַתָּא. (בראשית
 כז) וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאוֹת, מַה דְּהוּהּ
 מִסְתַּכַּל בְּעֵין שְׁפִירוּ, בְּכִלְלָא דְּאַבְרָהָם, בְּלֹא דִינָא
 כָּלֵל, פְּדִין וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאוֹת, מִרְאוֹת וּדְאִי,
 מְלֵאסְתַּכַּל בְּכִלְלָא דְּרַחֲמָנוּ. פְּדִין אֲתַעְרוּ דְּסַמְא"ל
 בְּקַל תַּקִּיף, לְאַתְעָרָא עַל עֲלָמָא. כַּמָּה דְּאַתְ אָמַר
 וַיִּקְרָא אֶת עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדוֹל וְגו'. גְּדוֹל אִיהוּ לְגַבֵּי
 מִשְׁרַיִן דְּסַטְרָא אַחְרָא, אִיהוּ גְּדוֹל, וְנַהִיג לְכָל אַרְבִּין

לשון הקודש

(בראשית כז) וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאוֹת, מַה שְׁהִיָּה
 מִסְתַּכַּל בְּעֵין יָפָה בְּכִלְלָא אַבְרָהָם כְּלֵי דִין
 כָּלֵל, אִזּו וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאוֹת, מִרְאוֹת בּוֹדְאִי
 מְלֵאסְתַּכַּל בְּכִלְלָא שֶׁל רַחֲמָנוּת. אִזּו הַתַּעוֹרְרוֹת
 סַמְא"ל בְּקוֹל תַּקִּיף לְהַתַּעוֹרֵר עַל הָעוֹלָם,
 כְּמוֹ שְׁנֹאמַר וַיִּקְרָא אֶת עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדוֹל וְגו'.
 גְּדוֹל הוּא לְגַבֵּי מַחְנוֹת הַצֵּד הָאֲחֵר, הוּא
 גְּדוֹל, וּמְנַהִיג לְכָל סְפִינּוֹת הַיָּם שְׂמַעְרַעְרִים

וְעַם כָּל זֶה, כְּמוֹ אִמָּא נוֹתֵנַת לְבָנִים בְּסַתְרָא
 שְׁלֵא יוֹדְעִים עָלֶיהָ, כַּךְ הִיא עוֹשֶׂה לְבִנְיָהּ
 יִשְׂרָאֵל. וְלִמְדָנוּ מִתּוֹךְ מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה,
 שְׁבִשְׁעָה שְׁהִיא עוֹלָה לְקַחַת עֲנוּגִים וְכִסּוּפִים
 וְנִמְצָא מוּם בְּיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, אִזּו מְגִיעָה אֵלֶיהָ
 טַפַּת חֶרְדֵּל וּמִיָּד גְּפֻרְדַּת, וְיוֹשְׁבַת עָלֶיהָ יָמִים
 בְּמַנְיָן, וְאִזּו יוֹדְעִים לְמַעְלָה שְׁהַמוּם בְּיִשְׂרָאֵל.
 וּמִתַּעוֹרֵר הַשְּׂמַאֲלָא מִיָּד, וּמוּשֶׁךְ חוּטָא לְמַטָּה.

דִּימָא, דְּעֶרְטוֹרֵן בְּרוּחָא בִישָׁא, לְאַטְבְּעָא לֹון בְּעוּמְקָא
דִּימָא, בְּאַיִנוֹן מְצוּלוֹת יָם דִּילִיה.

וְכַד קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא בְּרַחֲמֵנוּ, בְּדִין כָּל חַטָּאִין
וְכָל חוּבִין דִּישְׂרָאֵל, יְהִיב לִיה, וְאַיהוּ אֲטִיל לֹון
לְמְצוּלוֹת יָם. כָּל מְשֻׁרְיִין דִּילִיה מְצוּלוֹת יָם אֶקְרוּן,
וְאַיִנוֹן נְטִילֵי לֹון, וּמְשֻׁטִי בְּהוֹן לְכָל שְׂאֵר עַמִּין. וְכִי
חַטָּאִין דִּישְׂרָאֵל, וְחוּבִין דְּלֵהוֹן, זְרָקִין וּמִתְפַּלְגִין
לְעַמָּא דְּלֵהוֹן. אֵלָא, אֵינוֹן מְחַפָּאן וּמְצַפָּאן לְמִתְנָן
דְּלְעִילָא, בְּכַלְבֵּי לְקַמֵּי פְתוֹרָא. וְכַד קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
נְטִיל כָּל חוּבֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְזָרִיק עָלֵיהוּ, כְּלֵהוּ חֲשָׁבִי
דְּמִתְנָן וּנְבַזְבוֹן דְּאַיהוּ בְּעָא לְמִיחָב לִישְׂרָאֵל, דְּאַעֲבָר
מִנֵּיהוּ, וְיָחַב לֹון. וּמִיָּד כְּלֵהוּ כְּתָדָא זְרָקִין (ס"א וְחִיּוּ
וְזָרְקִין) לֹון עַל שְׂאֵר עַמִּין.

תָּא חַיִּי, בְּגִישְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל, אֵיהִי אֲמַרְת בְּקַדְמִיתָא,
(ס"א בְּגִלוֹתָא) (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה, אֲזַעִירְת

לשון הקודש

אֵלָא הֵם מְצַפִּים וּמְחַבִּים לְמִתְנֹות שְׁלֹמְעֵלָה
כְּמוֹ כְּלָבִים לְיַד הַשְּׁלֵחָן. וּבְשִׁחְקוֹדֵשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹוקֵחַ כָּל חַטָּאֵי יִשְׂרָאֵל וְזוֹרֵק עֲלֵיהֶם,
כְּלָם חוֹשְׁבִים שְׁמִתְנֹות וְאוֹצְרוֹת שֶׁהוּא רוֹצֵה
לְתַת לִישְׂרָאֵל הַעֲבִיר אוֹתָם מִהֶם וְנָתַן לָהֶם,
וּמִיָּד כְּלָם פְּאָחֵד זוֹרְקִים (וּמְרָאָה וּזוֹרְקִים) אוֹתָם עַל
שְׂאֵר הָעַמִּים.

בַּא וְרָאָה, בְּנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל הִיא אוֹמַרְת

בְּרוּחַ רָעָה, לְהַטְבִּיעֵם בְּעַמְּךָ הַיּוֹם בְּאוֹתָן
מְצוּלוֹת יָם שְׁלוֹ.

וּבְשִׁחְקוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמֵנוּת, אִזְ כָּל
חַטָּאֵי וְכָל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹתֵן לוֹ, וְהוּא מְטִיל
אוֹתָם לְמְצוּלוֹת יָם. כָּל מִתְנֹותֵינוּ נִקְרָאִים
מְצוּלוֹת יָם, וְהֵם לֹוקְחִים אוֹתָם וּמְשׁוֹטְטִים
בָּהֶם בְּכָל שְׂאֵר הָעַמִּים. וְכִי חַטָּאֵי יִשְׂרָאֵל
וְעוֹנוֹתֵיהֶם זוֹרְקִים וּמְחַלְקִים לְעַם שְׁלֹהֶם?